

ĐÁNH GIÁ LIBREOFFICE VÀ APACHE OPENOFFICE

Nguyễn Vũ Hưng
Email: vuhung16plus@gmail.com
Tel: 0904-28-7878
Tokyo, 2012/06/13

MỤC LỤC

MỤC ĐÍCH TÀI LIỆU	3
KẾT LUẬN	3
LỊCH SỬ	4
Tiền rẽ nhánh	4
OOo rẽ nhánh năm 2010	4
TỔ CHỨC NÀO ĐÚNG SAU LIBO VÀ OOO?	4
Novell, nhiều chính phủ hỗ trợ LibO	4
Oracle, IBM hỗ trợ AOO	4
AI PHÁT TRIỂN LIBO VÀ AOO?	5
Cộng đồng LibO lớn mạnh	5
AOO: Cộng đồng tình nguyện viên cá nhân chưa phát triển	5
MÔ HÌNH PHÁT TRIỂN CỘNG ĐỒNG	5
TÍNH MỞ, ĐỊNH DẠNG MỞ VÀ PHẦN MỀM NGUỒN MỞ	5
TƯƠNG LAI	6
AOO chưa được Apache công nhận chính thức	6
LibO đã hoàn thiện tổ chức và phát triển	6
RỦI RO	6
KHÁI QUÁT CHỨC NĂNG	6
CÁC PHIÊN BẢN	7
Lịch sử AOO từ khi rẽ nhánh	7
Thay đổi chính của LibO từ khi rẽ nhánh	7
HỖ TRỢ TIẾNG VIỆT	7
Hỗ trợ bảng mã tiếng Việt	7
Hỗ trợ giao diện tiếng Việt	8
SO SÁNH TỔNG THỂ	9
SỰ PHỔ CẬP LIBO VÀ AOO	10
Sự phổ cập LibO	10
Sự phổ cập ODF	10
TÍNH TƯƠNG TÍCH ĐỊNH DẠNG DỮ LIỆU	10
So sánh với MSO	10
So sánh ngược: MSO và MSO	10
TÀI LIỆU THAM KHẢO	10

MỤC ĐÍCH TÀI LIỆU

Mục đích của tài liệu này là so sánh tổng thể hai rẽ nhánh của bộ phần mềm văn phòng nguồn mở OpenOffice.org (OOo) là Apache OpenOffice (AOO) và LibreOffice (LibO), qua đó đưa ra khuyến nghị về lựa chọn một phần thích hợp về ngắn hạn cũng như dài hạn cho người dùng cá nhân, doanh nghiệp trong và ngoài khối chính phủ.

KẾT LUẬN

Dựa trên những phân tích và so sánh khách quan, LibO được khuyến khích sử dụng thay vì AOO/OOo bởi sự ổn định trong phát triển, sự hỗ trợ mạnh mẽ từ phía cộng đồng trong ngắn hạn cũng như dài hạn cũng như mô hình phát triển ưu việt dựa trên cộng đồng.

LỊCH SỬ

Tiền rẽ nhánh

Tiền thân của OOo là StarOffice, một bộ phần mềm văn phòng được phát triển bởi công ty StarDivision với tên StarOffice.

Năm 1999, công ty Sun Microsystems mua StarDivision và năm 2000, Sun biến OOo trở thành phần mềm nguồn mở (PMNM), miễn phí.

OOo rẽ nhánh năm 2010

Năm 2010, công ty Oracle mua Sun và từ đây, OOo được rẽ nhánh thành hai phiên bản khác nhau:

1. LibreOffice: Được lập nên từ những thành viên cũ tham gia đóng góp cho OOo dưới danh nghĩa cá nhân dưới tên tổ chức The Documentation Foundation (TDF).
2. Apache OpenOffice: Oracle "tặng" thương hiệu OpenOffice cho tổ chức Apache.

TDF và LibO được nhen nhóm thành lập ngay khi có tin đồn Oracle sẽ mua Sun và trở thành chính thức sau khi đàm phán đồng phát triển OOo theo hình thức dân chủ và kỹ trị hơn so với OOo trong thời kỳ OOo được quản lý bởi Sun với Oracle thất bại.

AOO bị tạm dừng phát triển trong một thời gian do thiếu sự đóng góp từ cộng đồng cũng như nhân lực/tài lực từ phía Oracle từ tháng 6 năm 2010 cho tới đầu tháng 5 năm 2012

TỔ CHỨC NÀO ĐỨNG SAU LIBO VÀ OOO?

Novell, nhiều chính phủ hỗ trợ LibO

LibO được hỗ trợ bởi TDF, là một tổ chức phi lợi nhuận vận động sử dụng phần mềm nguồn mở được thành lập từ những thành viên chủ chốt của cộng đồng OOo (trước khi Oracle mua Sun). TDF là một tổ chức đăng ký như một Stiftung ở Đức, được luật pháp Đức bảo vệ.

TDF cũng như LibO được sự hỗ trợ của hầu hết các chính phủ trong liên bang EU cũng như nhiều nước châu Mỹ La tinh, châu Á.

Công ty Novell đóng góp cho LibO dưới hình thức cung cấp kỹ sư, lập trình viên phát triển và sửa lỗi LibO.

Oracle, IBM hỗ trợ AOO

Trong khi đó, OOo được công ty Sun và sau này là Oracle hỗ trợ (không nhiều) cho tới khi OOo được "tặng" cho Apache.

Theo những nguồn tin chưa chính thức, kể từ đầu năm 2012, IBM hỗ trợ AOO bằng việc cung cấp kỹ sư lập trình viên, tích hợp các chức năng được phát triển nội bộ bởi IBM cho sản phẩm IBM Lotus Symphony vào nhánh AOO chính trong phiên bản AOO 3.4 và 4.0. Tuy nhiên, hiện chưa có tin chính thức về sự tham gia của IBM tới AOO.

AOO đang trong giai đoạn "nuôi dưỡng" (incubation project), **chưa được tổ chức AOO chính thức công nhận** là một dự án con của Apache. Đóng góp về mã nguồn, thành viên cho AOO trong thời gian qua không đều và hầu hết xuất phát từ IBM. Nếu IBM ngừng hỗ trợ AOO hoặc/và AOO không chứng minh được năng lực, tổ chức Apache sẽ dừng phát triển AOO.

AI PHÁT TRIỂN LIBO VÀ AOO?

Cộng đồng LibO lớn mạnh

Ngoài các tổ chức hỗ trợ LibO và OOo đã nêu trong phần trên, lực lượng đóng góp chính cho LibO/OOo cũng như các phần mềm nguồn mở được phát triển theo mô hình cộng đồng là các cá nhân đóng góp tự do. Họ có thể là lập trình viên đóng góp mã nguồn, bản vá lỗi hay tương trợ cộng đồng, biên soạn tài liệu, phổ biến phần mềm nguồn mở.

Do được thành lập sớm, LibO bao gồm hầu hết những thành viên tích cực nhất trong cộng đồng OOo (OpenOffice.org community). Tính lũy tích cho tới thời điểm hiện tại (2012/06), LibO có 713 người đóng góp mã nguồn (bao gồm những đã đóng góp cho OOo), trong đó có khoảng 400 người đóng góp mã nguồn mới cho LibO và 1444 người đóng góp cho tài liệu wiki. Tổng số người đóng góp cho LibO được ước tính khoảng 2000 người (sau khi bỏ qua trùng lặp nêu mộ cá nhân tham gia nhiều hoạt động, dự án con trong LibO).

AOO: Cộng đồng tình nguyện viên cá nhân chưa phát triển

Trong khi đó, hầu hết các đóng góp và "cá nhân" cho AOO, tính thời thời điểm hiện tại chủ yếu xuất phát từ đội phát triển IBM Lotus Symphony. Số lượng thành viên cộng đồng AOO hiện không nhiều do mới phát triển mạnh từ tháng 5 năm 2012.

MÔ HÌNH PHÁT TRIỂN CỘNG ĐỒNG

OOo là một phần mềm nguồn mở nhưng mô hình phát triển OOo không phải là mở. Cụ thể, mọi cá nhân, tổ chức muốn đóng góp mã nguồn, bản vá lỗi, tài liệu tới OOo đều phải ký một biên bản đồng ý rằng đóng góp của anh ta/tổ chức đó được quyền tùy ý sử dụng bởi Sun. Vì lý do này, OOo không thu hút được nhiều tình nguyện viên và nói một cách khác, Sun độc tài và toàn quyền quyết định vận mệnh và chiến lược của OOo.

Vì lý do này, OOo đã thất bại trong mối quan hệ với cộng đồng.

LibO được phát triển theo mô hình mở, mọi đóng góp đều được khuyến khích và nói chung đều được tích hợp nếu đạt yêu cầu về chất lượng (quality assurance) của LibO dưới giấy phép LGPL.

AOO được phát triển theo mô hình cộng đồng mở, khuyến khích những nhân xuất sắc đóng góp tới dự án. Tuy nhiên, vào thời điểm hiện tại, cộng đồng AOO được thành lập chính từ các thành viên IBM và Oracle (nhưng dưới tư cách cá nhân). Ngoài các tổ chức trên, số lượng tình nguyện viên đóng góp cho AOO chưa nhiều.

Kinh nghiệm từ các dự án GNU và Debian cho thấy, khi có sự can thiệp quá nhiều từ một công ty, phần mềm nguồn mở khó được phát triển lành mạnh và thường bị uốn cong bởi mục đích của công ty đó.

TÍNH MỞ, ĐỊNH DẠNG MỞ VÀ PHẦN MỀM NGUỒN MỞ

Như đã trình bày ở trên, mô hình phát triển của OOo là mở nhưng chưa thực sự mở. AOO và LibO sử dụng các mô hình mở. Cả hai mô hình này đều có những thành tích cụ thể.

Cho tới thời điểm hiện tại, cả AOO và LibO đều hỗ trợ định dạng mở ODF cho tới phiên bản 1.2.

So với AOO, kể từ khi rẽ nhánh cho tới phiên bản LibO 3.5.4, LibO hỗ trợ nhiều định dạng mở hơn

so với AOO, cụ thể: ODF 1.2 mở rộng, VBA, OpenOffice XML được hỗ trợ tốt hơn.

Để bắt kịp nhịp phát triển của LibO, AOO hiện có sử dụng một số mã nguồn từ LibO.

TƯƠNG LAI

AOO chưa được Apache công nhận chính thức

Với AOO, khó có thể kết luận được gì nhiều vì tổ chức này mới được thành lập. Tương lai của AOO phụ thuộc khá nhiều vào Oracle và IBM cũng như tổ chức Apache.

LibO đã hoàn thiện tổ chức và phát triển

400 tình nguyện viên đóng góp mã nguồn và 2000 tình nguyện viên trong tổng thể, cùng với mô hình phát triển mở, LibO đảm bảo sự phát triển tương đối ổn định.

Trong tương lai gần, LibO đã có kế hoạch phát triển phiên bản LibO Cloud cho điện toán đám mây và đã thực hiện phát triển LibO cho Android, LibO cho iOS, LibO trên nền web với thành phần canvas.

LibO cũng đã có kế hoạch cụ thể cho các nhánh sản phẩm 3.4, 3.5, 3.6, 3.7 dành cho người dùng doanh nghiệp cho tới cuối năm 2013.

RỦI RO

Dưới đây là một số rủi ro chung và riêng, áp dụng cho cả LibO và AOO:

STT	Tên rủi ro	Xác suất	Đối sách
1	PMNM bị dừng phát triển	Trung bình	Rẽ nhánh
2	PMNM bị dừng hỗ trợ	Trung bình	Rẽ nhánh
3	Vi phạm giấy phép, bằng sáng chế	Trung bình	Bảo vệ bằng luật Việt Nam
4	Tương thích kém với MSO	Trung bình	Chỉ sử dụng LibO. Sử dụng định dạng trung gian chỉ đọc như PDF khi trao đổi dữ liệu khi cần thiết.
5	Rẽ nhánh từ chính nhà sản xuất	Thấp	Không xảy ra với AOO và LibO
6	Người dùng không quen khi chuyển sang LibO	Trung bình	Tập huấn, đào tạo

KHÁI QUÁT CHỨC NĂNG

LibO hay AOO là bộ phần mềm văn phòng tự do, nguồn mở, mạnh mẽ. Được đóng gói cho Windows, Macintosh và GNU/Linux, LibO bao gồm 6 ứng dụng với nhiều tính năng cho các nhu cầu xử lý dữ liệu và xuất bản tài liệu: Xử lý văn bản (Writer), Bảng tính (Calc), Trình diễn (Impress), Vẽ (Draw), Soạn công thức toán (Math) và hệ quản trị cơ sở dữ liệu (Base)

Bảng so sánh chức năng giữa LibO, AOO và MSO:

STT	Tên phần mềm	Chức năng chính (LibO, AOO)	Microsoft Office (MSO)
1	Writer	Soạn thảo văn bản, trang web	Word
2	Calc	Bảng tính, vẽ đồ thị	Excel
3	Impress	Trình diễn, xuất định dạng Adobe SWF	PowerPoint
4	Base	Quản trị cơ sở dữ liệu, tạo form, xuất báo cáo, câu lệnh SQL thô	Access
5	Draw	Sẽ đồ thị, đồ họa vector, flowchart, desktop publishing	Visio, Publisher
6	Math	Soạn công thức toán học	Equation Editor

LibO và AOO có thể chạy trên hầu hết các hệ điều hành phổ biến hiện nay như: Windows, Linux, FreeBSD, Mac OS X, FreeBSD.

CÁC PHIÊN BẢN

Lịch sử AOO từ khi rẽ nhánh

Kể từ khi rẽ nhánh từ OOo 3.3, phiên bản AOO 3.3 và 3.4 không có nhiều thay đổi đáng kể ngoài việc xóa các phần mã nguồn không tương thích với giấy phép Apache, hỗ trợ mã hóa theo chuẩn ODF 1.2, thêm hàm số mới trong Calc...

Thay đổi chính của LibO từ khi rẽ nhánh

LibO có nhiều thay đổi đáng kể từ khi rẽ nhánh từ OOo 3.3.

Phiên bản 3.3 tập trung vào việc tối ưu hóa mã nguồn, tăng hiệu suất khởi động, sử dụng, tốc độ xử lý từ mã nguồn cũ; thêm chức năng hỗ trợ định dạng SVG; hỗ trợ nhiều định dạng tệp hơn; hỗ trợ định dạng OOXML .PTTX tốt hơn; hỗ trợ phong nhúng trong chức năng xuất PDF.

Phiên bản 3.4 bao gồm các cải tiến về tốc độ; tương thích tốt hơn với các định dạng tệp MSO, chính thức đạt chuẩn bộ phần mềm cho doanh nghiệp; sửa lỗi; giảm thiểu sự phụ thuộc của LibO vào Java – một nền tảng thứ ba hiệu năng kém.

Phiên bản 3.5 hỗ trợ định dạng Microsoft Visio (.vsd), thêm khả năng liên kết với hệ cơ sở dữ liệu PostgreSQL, hỗ trợ phiên bản Java 7 (mới), hỗ trợ mã hóa AES cho PDF, tương thích tốt hơn với định dạng OOXML, tự động kiểm tra và thực hiện cập nhật từ Internet

HỖ TRỢ TIẾNG VIỆT

Hỗ trợ bảng mã tiếng Việt

Các phiên bản AOO, LibO đều hỗ trợ tốt Tiếng Việt Unicode cũng như các bảng mã tiếng Việt cũ khác.

Hỗ trợ giao diện tiếng Việt

Kể từ khi rẽ nhánh, cộng đồng Việt hóa OOo không duy trì bản dịch AOO mà chính thức hỗ trợ Việt hóa LibO.

Bản tiếng Việt LibO trong các phiên bản 3.3, 3.4, 3.5 được Việt hóa trên 95%, được kiểm tra và thống nhất thuật ngữ bởi các chuyên gia ngôn ngữ.

SO SÁNH TỔNG THỂ

Bảng dưới so sánh độ lớn lũy tích kể từ trước khi rẽ nhánh theo các tiêu chính: Giá trị bằng tiền của sản phẩm, số lượng người đóng góp, mật độ/độ tích cực đóng góp của cộng đồng.

	 LibreOffice 	 Apache OpenOffice
General		
Ohloh Data Quality	 Updated 1 minute ago	 Updated about 2 hours ago
Homepage	www.libreoffice.org	www.openoffice.org
Project License	LGPL-3.0	Apache-2.0
Estimated Cost 	\$220,947,890.00	\$338,869,013.00
All Time Activity		
Committers (All Time) View as graph	862 developers	389 developers
Commits (All Time) View as graph	362,559 commits	280,422 commits
Initial Commit	 over 11 years ago	 over 11 years ago
Most Recent Commit	 about 5 hours ago	 about 7 hours ago
12 Month Activity		
Committers (Past 12 Months)	 304 developers	 60 developers
Year-Over-Year Commits	 Decreasing	 Decreasing
30 Day Activity		
Committers (Past 30 Days)	 69 committers	 26 committers
Commits (Past 30 Days)	1,447 commits	371 commits
Files Modified	43,760 files	515 files
Lines Added	107,468 lines	21,968 lines
Lines Removed	167,392 lines	31,081 lines
Code Analysis		
Mostly Written In 	C++	C++
Comments	Average	Average
Lines of Code View as graph	12,757,332 lines	19,461,960 lines

SỰ PHỔ CẬP LIBO VÀ AOO

Sử phổ cập LibO

Vào tháng 11 năm 2011, theo ước tính của TDF, bản LibO 3.3 đã được sử dụng và tải về khoảng 25 triệu lượt. Trong số đó, có khoảng 10 triệu lượt tải về từ website và 15 triệu bản tải về hoặc cài đặt trực tiếp từ đĩa CD (hoặc đĩa ảnh tương đương).

Ngay sau khi LibO ra đời, năm 2011, vùng Île-de-France của Pháp đã chính thức sử dụng LibO trên USB cho 800 ngàn học sinh.

LibreOffice được sử dụng chính thức trong bộ Giao thông Đan Mạch, được chính phủ Đức hỗ trợ, được luật pháp Đức bảo vệ và đã được triển khai trong 16 bang trên toàn nước Đức.

Sự phổ cập ODF

Từ năm 2009, ODF là chuẩn chính thức sử dụng trong chính phủ Nam Phi. Sự công nhận chuẩn ODF kéo theo sự công nhận dòng sản phẩm OOo là bộ phần mềm văn phòng mặc định. Ngoài ra, cần nhấn mạnh rằng ODF là chuẩn quốc tế mở được hầu hết chính phủ trên thế giới công nhận và áp dụng làm chuẩn quốc gia.

TÍNH TƯƠNG TÍCH ĐỊNH DẠNG DỮ LIỆU

So sánh tính tương thích giữa LibO và AOO

LibO và AOO đều hỗ trợ chuẩn ODF cho tới 1.2 và đều được rẽ nhánh từ OOo cách đây không lâu. Do đó, hầu như không có trở ngại nào về định dạng dữ liệu khi chuyển từ OOo sang AOO hay LibO.

Tính tương thích với MSO ở LibO tốt hơn so với AOO do được phát triển mạnh từ khi rẽ nhánh.

So sánh với MSO

Tính tương thích đối với các định tệp được xuất bởi MSO cho tới phiên bản MSO 2003 cũng như các định dạng OOXML đang được sử dụng trong MSO 2007, MSO 2010 và MSO 2012 của LibO tốt và phong phú hơn so với AOO.

Tuy nhiên, trong thực tế sử dụng, nếu không sử dụng những tính năng quá đặc thù của MSO, người dùng sẽ không gặp nhiều vấn đề khi chuyển sang hay mở tệp được lưu bởi MSO bằng LibO hay AOO.

So sánh ngược: MSO và MSO

Ngược lại, tính tương thích ngược giữa các phiên bản MSO cũng chưa hoàn hảo và không thể tránh khỏi rủi ro, ví dụ như chuyển từ MSO 2003 lên MSO 2012 hay chuyển từ MSO sang LibO 3.5.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

So sánh OOo và LibO bởi InfoWorld: bit.ly/Nja3N4

<http://www.unixmen.com/libreoffice-vs-openoffice/>

<http://libo-vi.blogspot.jp/2012/05/compare-libreoffice-and-apache.html>

<http://en.wikipedia.org/wiki/LibreOffice>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Openoffice>

<http://wiki.documentfoundation.org/ReleasePlan>

<http://library.findlaw.com/2004/May/11/133415.html>

<http://net.educause.edu/ir/library/pdf/ECR0405.pdf>

<http://vi.libreoffice.org/>

<https://www.facebook.com/groups/libovn/>

<http://libo-vi.blogspot.jp/2012/03/rethinking-it-field-saves-danishs.html>

<http://libo-vi.blogspot.jp/2012/03/chinh-phu-duc-chinh-thuc-cong-nhan.html>

http://en.wikipedia.org/wiki/OpenDocument_adoption

So sánh LibO và AOO: bit.ly/KDArvQ

1.